

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro tertio Decretalium, In Quo De Obligationibus, Beneficiis, Aliisque Juribus Clericorum saecularium, & Regularium agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1676

Titulus VIII. De Concessione Præbendæ, & Ecclesiæ non vacantis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98275](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98275)

servire nequeat, Coadjutor ei est dandus, n. 5. Si Rector Ecclesie est leprosus, & propter scandalum populi, ab officio administrationis removendus est, juxta facultates Ecclesie, necessaria ei subministranda sunt, num. 6. Num Parochus propter lepram, vel infirmitatem aliam perpetuam, omnino removeri possit, & privari jure ac titulo Beneficii, an verò solum ab administratione, n. 7. Quid faciendum, sit si reditus Ecclesie non sufficiant ad sustentationem utriusque Rectoris, & Coadjutoris, n. 8. Aff. 4. Si Episcopus propter morbum incurabilem, officium pastorale exercere non possit, dandus est ei Coadjutor, n. 9. & seq. Etiam si nondum sit consecratus, cit. n. 10. Aff. 5. Etiam Prælati Episcopo inferiores non sunt removendi ab officio, propter morbum perpetuum, sed Coadjutor eis dandus est, n. 11. Imò etiã propter imperitiã dari possunt Parochis Coadjutores, n. 12.

§. II. Quis dare possit Coadjutorem, & quomodo, ac qualiter dari debeat?

Coadjutores dare Episcopis eorundemque Superioribus, spectat ad solum Papam. Conceditur tamen Episcopo, qui ob impedimentum aliquod perpetuum, officium suum exercere nequit, ut possit, cum consensu Capituli, unum, vel plures Coadjutores assumere, ad officium suum exequendum. Si verò Episcopus amens factus sit, Capitulum, vel duæ ejus partes, eligant duos idoneos Coadjutores: si verò Episcopus renuat Coadjutorem assumere, dicens, se eo non egeret, Capitulum ad notificet Papæ, n. 13. & seq. Aliis Prælati Episcopo inferioribus Coadjutores dare potest Episcopus, si officio suo præesse nequeunt, cit. n. 14. in fine. Aff. 2. Coadjutor potest dari, vel ad temporalium rerum tantum administrationem, vel etiam ad spiritualia administranda. Debet esse in ea ætate, quæ requiritur ad Officii, & Beneficii administrationem; & debet esse Clericus, n. 15.

§. III. Quæ sit potestas, sive officium Coadjutoris, & quando expiret?

ASSERT. I. Officium Coadjutoris est, ut Episcopi, vel Rectoris, cui datus est, curam gerat, & Ecclesie, sive populi, n. 16. Coadjutori Episcopi, vel Prælati interdicta est alienatio bonorum Ecclesie, scilicet immobilium, & mobilium pretiosorum, exceptis bonis mobilibus, quæ servando servari possunt, n. 17. Item Coadjutor talis tenetur rationem reddere ipsi Episcopo, vel Capitulo, vel Successori Prælati, si prius non reddidit, cit. n. 17. An Coadjutor Episcopi, vel Prælati possit conferre Beneficia, n. 18. Assert. 2. Officium Coadjutoris morte naturali, vel civili Episcopi, cui datus est, vel alterius Prælati, scilicet depositione, vel renunciatione illius finitur, n. 19. Prædicta procedunt in Coadjutore temporali, sive ad tempus vitæ illius, cui datus est: nam Coadjutorem perpetuum, sive cum futura successione, solum Papa dare potest, n. 20. Sicut autem Coadjutoria temporalis non est Beneficium, ita nec Coadjutoria perpetua, quia neutra tribuit titulum, sive Jus in re, sed ad rem solum, n. 21.

SERIES CAPITVLORVM.

IN ANTIQVIS.

c. 1. n. 1. & 2.	c. 5. n. 9.
c. 2. n. 3. & 4.	c. 6. & ult. n. 11.
c. 3. n. 5.	c. unic. in princ. eod. in 6. n.
c. 4. n. 6.	13. & §. Presenti n. 14.

TITVLVS VII.

DE INSTITUTIONIBUS.

§. I. Ad quos spectet Jus instituendi Clericos in Beneficiis Ecclesiasticis?

Institutio accipitur, vel latè, prout includit etiam collationem: vel propriè, prout ab illa distinguitur, interdum etiam pro investitura, n. 1. Aff. 1. Jure Communi, Jus sive potestas instituendi Clericos à Patre præsentatos pertinet ad Episcopos, non obstante contrariã consuetudine, & tam ij, qui Ecclesiastica Beneficia, sine consensu Episcoporum, scienter occupata detinent, quàm qui de cætero ea occupare præsumpserunt, excommunicandi sunt, nec absolviendi, nisi congruè satisfecerint, n. 2. & 3. Aff. 2. Officialis sive Vicarius Generalis Episcopi potest ex Officio suo Clericos præsentatos instituere, etsi speciale ad id mandatum non habeat, n. 4. Aff. 3. Etsi Capitulum, Sede vacante, non possit conferre Beneficia pertinentia ad collationem Episcopi tantum, potest tamen instituere, n. 5. Aff. 4. Etiam Prælati inferiores Episcopo possunt instituere in Beneficiis ex privilegio, præscriptione, vel consuetudine, n. 6. Is qui possidet Jus instituendi in Beneficiis, ad quem Jure Communi non spectat, pendente judicio proprietatis, in possessione defenditur, n. 7. & seq.

§. II. De Instituendis in Ecclesiis, vel Beneficiis Ecclesiasticis.

Quar. primò, quanam, & quales instituendi sint in Beneficiis? Resp. 1. Instituendi debent esse Clerici unde Laici in Clericos non possunt institui: sed numerus explendus est ex Clericis intra debitum tempus, n. 10. Resp. 2. Non debent in Ecclesiis, vel Beneficiis institui Clerici unius originis, aut nationis: sed undecunque originem ducant, dummodo idonei sint, institui debent, si aliquod Beneficium fundatum sit pro personis ex certa gente, civitate, vel familia oriundis, n. 11. Resp. 3. Præsentatus ad Parochiam, etsi in minoribus Ordinibus constitutus, non debet repelli, si intra tempus à Jure statutum, scilicet intra annum, ad Sacerdotium promoveri possit, & aliis idoneus, n. 12. Quar. secundò, quot in Ecclesiis Clericorum, & Monasteriis instituendi sint? Resp. Tot, quot commode ali possunt, neque ad plures recipiendos cogi possunt, n. 13. Neque in Monasteriis plures recipi debent, quàm ex redditibus eorum decenter sustentari possunt, n. 14. & 15. Quar. tertio, an is, ad quem spectat potestas instituendi, se ipsum instituere possit? Resp. Negativè, quia inter dantem & accipientem debet esse distinctio personarum, n. 15. & seq. Unde infertur, & efficaciter probatur, quod Confessarius Papæ non possit ipsum absolvere potestate jurisdictionis delegatâ ab ipso Papa; quia absolvere se ipsum, n. 18. Ad institutionem præsentati non est jure determinatum certum tempus, n. 19.

SERIES CAPITVLORVM.

IN ANTIQVIS.

c. 1. n. 14. & 15.	c. 6. n. 7. & duobus seqq.
c. 2. n. 10.	c. 7. & ult. n. 16. & seqq.
c. 3. n. 2. & 3.	IN SEXTO.
c. 4. n. 13.	c. 1. in 6. n. 5.
c. 5. n. 11.	c. 2. eod. n. 12.

TITVLVS VIII.

DE CONCESSIONE PRÆBENDÆ, ET

Ecclesie non vacantis.

§. I. Utrum Beneficium non vacans possit conferri, vel promitti?

Beneficium non vacans conferri non potest ali

cui: sed institutio est ipso jure nulla, & qui passus est, in tali Beneficio se institui, ab Ecclesiastica communione est removendus, num. 2. & 3. Assertio 2. Ecclesiastica Beneficia, antequam vacent, etiam promitti non possunt, num. 4. & 5. Sed promissio non valet, num. 6. & 7. Idque extenditur primò, quòd Beneficium vacans sit conferendum alteri, non obstante appellatione illius, cui promissa est, antequam vacaret, num. 8. Extenditur secundò, non potest Episcopus, vel alius collator delegare alicui facultatem conferendi Beneficia proximè vacatura, quamvis possit alteri delegare potestatem conferendi Beneficia, postquam vacant, num. 9. Assertio 3. Spectato Jure antiquo Canonico, valet promissio de conferendo alicui Beneficio in genere, cum poterit, seu occasio se obtulerit, num. 10. & seq. Recepto in Canonicum tenetur Capitulum providere de Beneficio, quàm primùm se facultas obtulerit, num. 12. Assertio 4. Jure novo Decretalium omnis promissio de Beneficio conferendo, cum clausula, quando poterit, vel se occasio obtulerit, vel per quam directè aut indirectè via aperitur ad Beneficia vacatura, est prohibita, & irrita, num. 13. Præterea Dignitas, vel aliud Beneficium revera non vacans, non potest alteri conferri: nec debet ejus possessio illi, qui Beneficium habet, prætextu exceptionis, quòd illud abjuraverit, retardari, num. 14. & seq. Assertio 5. Non potest etiam Patronus promittere, se aliquem præsentaturum ad Beneficium vacaturum, neque potestatem dare alteri, ut præsentet ad certum Beneficium, cum vacabit, & si id faciat, præsentatio non valet, num. 16.

§. II. Quinam sint generales modi, quibus Beneficia vacant, & qualis vacatio requiratur, ut impetrari, vel conferri aliis possint?

ASSERTIO I. Beneficia in genere tripliciter vacare dicuntur, vel de facto tantum, vel de jure tantum, & facto simul, n. 17. Assertio 2. Beneficia vacantia de jure, & de facto, quoad possessionem impetrari, & conferri possunt, num. 18. Beneficia vacantia de facto tantum nec impetrari, nec conferri aliis possunt: at verò vacantia de jure, sed non de facto, non possunt impetrari, nec conferri, nisi in rescripto provisionis mentio fiat possessionis coloratæ, alioquin collatio, & impetratio est subreptitia, num. 19. & seq. Assertio 4. Si habens Beneficium in una Ecclesia, in eadem simile aliud obtineat, utrumque retinendo, vacat primum de jure, sed non de facto, n. 21. & seq.

§. III. Quibus modis in specie vacent Beneficia?

Beneficia Ecclesiastica vacant primò, per mortem naturalem Beneficiarii, num. 23. Aliquando tamen Beneficium non vacat per mortem naturalem Beneficiarii: sed omnino extinguitur, num. 24. Secundò Vacant Beneficia ex dispositione juris statuentis, ipso facto Beneficium vacare, aliisque conferri posse, de quibus num. 25. Tertiò Vacant Beneficia per depositionem, seu privationem factam per sententiam Judicis, ob crimen, cui talis pœna inferenda jure decreta est, num. 26. Et quale sit discrimen inter privationem Beneficii, ipso jure decretam, & eam, quæ per sententiam Judicis inferitur, n. 27. Regulariter expresso uno modo vacandi, v. g. per resignationem, non conjunctur alius, v. g. per obitum, n. 28,

§. IV. Intra quod tempus conferri debeant Beneficia vacantia?

ASSERTIO I. Beneficia vacantia conferri debent ab eo, ad quem spectat collatio, intra sex menses, n. 29. Assertio 2. Hoc tempus semestre ad conferendum Beneficium non currit legitime impedito, quòd minus conferat, neque etiam ignoranti vacationem, adeoque numerari debet, non à tempore, quo Beneficium vacavit: sed à tempore, quo collator scivit Beneficium vacare, non obstante confirmatione collationis factæ à Sede Apostolica in forma communi, n. 30. & 2. seqq.

§. V. Ad quem devolvatur Ius conferendi Beneficia vacantia, propter negligentiam, seu moram culpabilem Ordinarii Collatoris?

ASSERTIO I. Si Episcopus, quando ad eum collatio spectat, intra sex menses Beneficia conferre negligat, ea devolvitur ad Capitulum: & è contra ab hoc ad Episcopum, & denique ab Episcopo, & Capitulo, ad proximum Superiorem, nempe Metropolitanum deferitur collatio, n. 33. & 3. seqq. Assertio 2. Quòd dictum est, potestatem conferendi Beneficia vacantia, propter negligentiam non conferentium illa, intra sex menses, devolvi ad proximum Superiorem, id procedit tantum in Dignitatibus & aliis Beneficiis minoribus: non autem in Episcopatibus, & iis majoribus, n. 37. & seq. Assertio 3. Quando collatio Beneficiorum simul & communiter pertinet ad Episcopum, & Capitulum, tum propter negligentiam conferendi Beneficium intra sex menses, non devolvitur collatio ab Episcopo ad Capitulum, neque ab hoc ad illum: sed ad proximum eorum Superiorem, n. 39. & seq. Assertio 4. In Ecclesiis, in quibus non est certus numerus Canonicorum, nec præbendæ sunt divisæ, ob negligentiam conferendi post sex menses, non fit devolutio ad Superiorem: sed illarum consuetudo est observanda, n. 41. & seq.

§. VI. De variis gratiis expectativis, sive mandatis de providendo Beneficia vacatura.

ASSERTIO I. Si Papa mandet, tit alicui deatur præbenda primò vacatura, cum Canonicatu, assignato executore, qui Litteras Collatori præsentet, tum Beneficium illud ita affectum censetur, ut si vacet, & alteri conferatur, quàm nominato à Papa, collatio sit irritanda, n. 43. & seq. Assertio 2. Quando mandatur alicui provideri de dignitate vacatura, quamvis voluerit acceptare, & postea vacet dignitas, pertinet ad collationem Ordinarii, quam is alteri confert, ante acceptationem: neque per reservationem, inhibitionem, vel processum factum ab executore, impeditur Ordinarius conferre præbendam ante collationem vacantem, n. 45. Aff. 3. Obtinens Litteras Apostolicas super Dignitate, vel Beneficio primò vacaturo, secundum acceptare non potest, licet possit primum, vel ex causa secundum, aut ulterius. Reservationes verò, processus & decreta contra hoc facta non valent, n. 46. & 47. Aff. 4. Executor super provisione de Beneficio vacaturo per Litteras generales à Papa datas, non potest in Litteris Ordinariis inhibere generaliter, nisi expressè id ipsi sit mandatum, ne conferat Beneficia, donec illi, pro quo scribitur, sit provisum: potest tamen specialiter inhibere, ne alteri primum, vel secundum, vel alterius Beneficium vacaturum conferatur, alioquin quicquid contra fuerit factum, est irritum, n. 48. Assert. 5. Si mandatur Capitulo, ad quod spectat collatio, ut res

cipias

ciat aliquem in Canonicum, & præbendam, quæ vacat, vel primò vacatura est, conferat Titio, dato executore, qui, negligente Capitulo, Titio provideat: tunc per solam præsentationem litterarum factam Capitulo, etsi executor illam intimaverit Capitulo, Beneficium jam est affectum, ut, si vacet, Capitulo alteri conferre non possit, sed collatio est invalida: & si Capitulo intra certum tempus, Mandatum Apostolicum non impleat, ipse executor potest Beneficium, postquam vacat, Titio conferre, absque Capitulo, num. 49. & 50. Assertio 6. Si soli Episcopo, seu collatori ordinario, vel huius & executori, vel soli executori, mandatur, provideri alicui de Beneficio, & præsentatur mandatum, per talem præsentationem non aufertur Ordinatio potestas conferendi; quia collatio facta tenet, licet Ordinarius, si non obediatur, sit puniendus: nisi in Mandato Apostolico decretum esset, ut quidquid contra illud fieret, irritum sit. Vel nisi executor, cum interpositione decreti, interdicat Ordinatio, ne alteri conferat: vel nisi is, cui vi mandati, est providendum, jam esset receptus in Canonicum, & expectaret præbendam, tunc enim Ordinarius non posset alteri conferre, sed collatio foret nulla, num. 51. & 52. Assertio 7. Si Papa antecessor det gratiam alicui, ad vacaturam præbendam, & successor similem secundo, ac deinde tertio, cum clausula, ut in assentione præbendæ vacaturæ præferatur omnibus ab antecessore Papa provisus, non à te, tunc præbenda, quæ primò vacat, est danda secundo, quæ secundo vacat, tertio: & quæ tertio vacat, primo, num. 53. Assertio 8. Quando Papa revocat omnes gratias concessas ab Antecessoribus ad Beneficia vacatura, sub tali revocatione comprehenduntur ij, qui ultra præscriptum numerum ad præbendas distinctas, sub expectatione tamen sunt recepti, si percipiebant distributiones quotidianas: si verò non expectent distinctam præbendam, sed solam distributiones quotidianas, vel portionum augmentum, talis Constitutio revocatoria ad receptos ab Antecessoribus Papæ non extenditur, num. 54. & 55. Ad illos verò, qui ultra numerum Canonicorum sunt recepti, & non expectant, nisi augmentum distributionum, seu portionum suarum, dicta Constitutio revocatoria non extenditur, num. 56. Includuntur etiam sub tali revocatione, qui habent jus, ad vacaturam præbendam, si nondum est devenit ad collationem, cit. num. 46. Assertio 9. Decretum conditionale non afficit potestatem Ordinarii, vel alterius collatoris, ante eventum conditionis: secus quando acceptationi Beneficii tempus adjicitur cum decreto: intelligitur autem illud acceptasse, qui Beneficium vacans petit vel recipit ab executore. Nota verò dicitur vacatio Beneficii expectanti, si in loco Beneficii publicè sciatur, num. 57. & seq.

SERIES CAPITVLORVM

IN ANTIQVIS.

c. 1. n. 1. & 2.	c. 6. n. 19. & 20.
c. 2. in princ. n. 4. & 5.	c. 7. n. 14. & seq.
§. Cum verò; n. 29. &	c. 8. n. 12.
§. Si autem; nu. 33. &	c. 9. n. 21. & seq.
tribus seqq.	c. 10. n. 41. & seq.
c. 3. n. 8.	c. 11. n. 9.
c. 4. n. 43. & 44.	c. 12. n. 37. & seq.
c. 5. n. 30. & duobus seqq.	c. 13. n. 6. & seq.

- c. 14. n. 10. & 11.
c. 15. n. 39. & 40.
c. 16. & ult. n. 16.
IN SEXTO.
c. 1. n. 45.
c. 2. n. 13.
c. 3. n. 46. & 47.
c. 4. n. 48.
c. 5. n. 49. & 50.

- c. 6. n. 51. & 52.
c. 7. n. 53.
c. 8. & ult. in princ. & §.
Si autem; n. 54. & 55.
& §. In illis vero; & §.
fin. n. 56.
Clement. un. n. 57. Extrav.
Ioann. XXII. 1. n. 59.
2. n. 60.

TITVLVS IX.
NE SEDE VACANTE ALIQUID
innovetur.

§. I. An, & quâ ratione nihil sit innovandum,
Sede vacante!

ASSERTIO I. Generalis regula prohibitoria est, quòd Sede Episcopali vacante, nihil sit innovandum, in præjudicium scilicet ipsius Sedis, nisi id jure expresse sit cautum, num. 2. & 3. Assertio 2. Si una Ecclesia unita sit alteri Ecclesiæ Cathedrali, non debet, Sede Episcopali vacante, fieri ejus dissolutio, n. 4. & 5. Solvitur obiectio, n. 6. Assertio 3. Vacante Sede, judicium contra Ecclesiam institui non potest; quia defensorem non habet, nec testimonium contra illam recipi, n. 7. & 8.

§. II. An Sede vacante possit Capitulo conferre Beneficia!

ASSERTIO I. Capitulo Cathedrale non potest, Sede vacante, conferre Beneficia vacantia, quorum libera collatio ad Episcopum tantum spectat, n. 9. Neque Capitulo, Sede vacante, succedit Episcopo in electione & præsentatione, quæ ad Episcopum spectat; nec potest conferre Beneficia, quorum collatio spectat ad Episcopum jure devolutionis, propter negligentiam inferioris collatoris, n. 10. Succedit tamen Capitulo in provisionibus Beneficiorum, quæ sunt per præsentationem institui, & confirmationem electi, adeoque Beneficia patronata, & electiva conferre potest, num. 11. Assertio 2. Collatio Beneficiorum pertinet ad Episcopum, & Capitulo communiter, mortuo Episcopo, vel deposito, aut suspenso à collatione, Capitulo conferre potest, & vice versâ, Episcopus conferre potest Beneficia ad collationem Capituli pertinentia, si hoc sit suspensum à collatione, vel singuli Canonici sint excommunicati, num. 12. & seq. Assertio 3. Si collatio Beneficiorum spectet ad solum Episcopum, cum consilio tamen, seu consensu Capituli, non potest illa Capitulo conferre, nisi Episcopus sit in mora petendi relaxationem suspensionis, num. 14. Si verò ad aliquem pertineat collatio Beneficii, cum consilio Episcopali, ne illo conferre poterit, si Episcopus mortuus sit, vel longè absens, num. 15. Vacante Sede Imperiali, administratio Imperii devolvitur ad Papam, sed hoc usureceptum non est, n. 16. Ad quos pertineant finitus Beneficiorum vacantium primi, secundi, vel reliquorum annorum, n. 17.

SERIES CAPITVLORVM

IN ANTIQVIS.

c. 1. n. 4. & 5.	13. & §. Si n. 14. &
c. 2. n. 9. & duobus seqq.	§. Ubi verò; eod. c. n. 15.
c. 3. & ult. n. 7. & 8.	Extravag. nn. Ioan. XXII.
IN SEXTO.	& Extravag. un. Innoc.
c. un. eod. in c. num. 12. &	Communes; n. 16.

TITV.